

HLAVNÝ BANSKÝ ÚRAD
Kammerhofská 25, 969 50 Banská Štiavnica

SPRÁVA

**o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri
práci, vývoji pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných
poškodení zdravia z práce v SR za oblasť hlavného dozoru
štátnej banskej správy SR
za rok 2014**

1. Úvod

Podľa bodu B. 3 Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 475 z 11. júna 2003 minister práce, sociálnych vecí a rodiny každoročne predkladá na rokovanie vlády „*Informatívnu správu o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce*“ za predchádzajúci rok. V súlade s bodom B. 4 a B. 5 citovaného uznesenia je potrebné predložiť na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“) podklady aj za oblasť pôsobnosti Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov Slovenskej republiky. Podľa vyššie uvedených dokumentov Hlavný banský úrad vypracoval nasledujúcu informatívnu správu.

2. Orgány dozoru

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady Slovenskej republiky vykonávali hlavný dozor pri banskej činnosti, činnosti vykonávanej bankým spôsobom, pri výbušninách, výbušných predmetoch a munícii, ako aj pri ostaných činnostiach upravených zákonom SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 51/1988 Zb.“). Ich kompetencie sú podrobne upravené v § 39, § 39a, § 40 a v § 41 zákona č. 51/1988 Zb., v zákone č. 58/2014 Z. z. o výbušninách, výbušných predmetoch a munícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj zákone č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z. z.“).

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, ako ústredný orgán štátnej banskej správy, riadi výkon štátnej banskej správy, zabezpečuje a koordinuje, v súčinnosti s ostatnými ústrednými orgánmi Slovenskej republiky, úlohy medzinárodnej spolupráce v oblasti pôsobnosti štátnej banskej správy, rozhoduje o odvolaniach vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol Hlavný banský úrad.

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady, ako orgány hlavného dozoru, vykonávajú hlavný dozor nad dodržiavaním zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákona č. 51/1988 Zb. a predpisov vydaných na ich základe a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ak upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chránených objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť technických zariadení, požiarnu ochranu v podzemí a pracovné podmienky v organizáciách pri vykonávaní banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej bankým spôsobom. Zároveň vykonávajú dozor nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci a bezpečnosťou prevádzky v oblasti výbušnín, výbušných predmetov a munície.

Podľa § 3 ods. 6 NV SR č. 322/2010 o systéme identifikácie a sledovanosti výbušnín na civilné použitie má Hlavný banský úrad kompetencie na pridelovanie trojmiestneho číselného kódu pre každé miesto výroby výbušnín na Slovensku.

Sú tiež orgánmi dohľadu podľa zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj orgánmi, ktoré v súčinnosti s Inšpekciou životného prostredia

Slovenskej republiky vykonávajú štátnu správu na úseku prevencie závažných priemyselných havárií podľa zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Sú taktiež kontrolnými orgánmi podľa § 23 písm. e) č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „chemický zákon“), ako aj orgánmi štátnej správy na úseku nakladania s ťažobným odpadom podľa § 17 písm. f) zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Sú zároveň kontrolnými orgánmi podľa zákona č. 258/2011 Z. z. o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a

Miestna príslušnosť obvodných bankských úradov je vymedzená v § 1 vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 333/1996 Z. z., ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti jednotlivých obvodných bankských úradov.

3. Ciele a priority dozorného orgánu v roku 2014

Hlavnou úlohou Hlavného bankského úradu a obvodných bankských úradov v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky je presadzovanie základných princípov a úloh na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“), bezpečnosti prevádzky (ďalej len „BP“) a pracovných podmienok v organizáciách pri vykonávaní banskej činnosti, činnosti vykonávanej bankským spôsobom, ako aj pri ďalších činnostiach upravených zákonom č. 51/1988 Zb., ako aj v oblasti výbušnín, výbušných predmetov a munície podľa kompetencií vymedzených zákonom č. 58/2014 Z. z. o výbušninách, výbušných predmetoch a munícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov a osobitnými predpismi. Hlavným cieľom pôsobenia orgánov štátnej banskej správy v tejto oblasti je vyžadovanie dodržiavania platných právnych predpisov zamestnancami a zamestnávateľmi, presadzovať vytváranie a udržiavanie zákonných podmienok vykonávania práce, ktoré zamestnancom v potrebnej miere zaistia najmä ochranu BOZP a BP.

Hlavný bankský úrad a obvodné bankské úrady majú každoročne, okrem plnenia štandardných úloh v pláne hlavných úloh, v oblasti BOZP a BP stanovené aj osobitné úlohy. Tieto úlohy každoročne stanovuje Hlavný bankský úrad na základe návrhov jednotlivých obvodných bankských úradov podľa aktuálnych poznatkov z výkonu hlavného dozoru. Plneniu hlavných úloh je s ohľadom na ich aktuálnosť venovaná osobitná pozornosť. V roku 2014 medzi najvýznamnejšie úlohy patrili:

- a) účelové prehliadky v súčinnosti so Slovenskou obchodnou inšpekciou zamerané na nadobúdanie, uskladňovanie a predaj pyrotechnických výrobkov,
- b) špecializované prehliadky zamerané na kontrolu plnenia povinností vyplývajúcich z bansko-bezpečnostných predpisov v organizáciách vykonávajúcich bankskú činnosť (ďalej len „BČ“) alebo činnosť vykonávanú bankským spôsobom (ďalej len „ČVBS“), ako aj tzv. „cudzími organizáciami“,
- c) kontrola prítomnosti alkoholu, omamných alebo psychotropných látok u zamestnancov v dozorovaných organizáciách, špeciálne v bankských záchranných zboroch,
- d) účelové previerky zamerané na kontrolu plnenia povinností zamestnávateľa vyplývajúce zo zákona č. 124/2006 Z. z. a príslušných nariadení vlády SR,

-
- e) prehliadky v organizáciách, ktoré používajú výbušniny na trhacie práce alebo ohňostrojnú prácu, so zameraním na odbornú spôsobilosť osôb, ktoré zaobchádzajú s výbušninami, skladovanie, evidenciu, výdaj a spotrebu výbušnín, alebo so zameraním na dodržiavanie predpisov pri výkone trhacích prác,
 - f) špeciálne prehliadky zamerané na kontrolu dodržiavania predpisov pri prevádzke pásových dopravníkov,
 - g) kontroly zamerané na plnenie povinností organizácie v oblasti prevencie a likvidácie havárií,

Predmetom osobitných špecializovaných kontrol bol výkon trhacích prác, stav prevádzkovaných technických zariadení a aktuálnosť a vyhotovenie prevádzkovej dokumentácie. V súlade so zákonom č. 261/2002 Z. z. sa obvodné banské úrady zúčastňovali koordinovaných kontrol na úseku prevencie závažných priemyselných havárií v dozorovaných organizáciách. Koordinované kontroly boli vykonávané podľa plánu koordinovaných kontrol podnikov na rok 2013, ktorý po prerokovaní s príslušnými orgánmi schválila Slovenská inšpekcia životného prostredia.

Prioritou všetkých banských úradov bolo, je a bude dosiahnutie takého konečného stavu v organizáciách, kde sa úrazovosť bude, za predpokladu dodržiavania bezpečnostných predpisov, blížiť k nule. Aj keď takýto stav je zrejme ešte veľmi ďaleko, zdá sa, že tento cieľ sa postupne limitne približuje. Veď v niektorých dozorovaných organizáciách už tak tomu je. Tento konečný cieľ je však ovplyvňovaný mnohými faktormi.

4. Prehľad dozorovaných subjektov

Štruktúra organizácií z pohľadu počtu zamestnancov sa výraznejšie nemení už dlhšiu dobu. Najviac kontrolovaných subjektov bolo z kategórie malých a stredných zamestnávateľov, t.j. do 49 zamestnancov. Takýchto organizácií (subjektov) bolo kontrolovaných 325 (v roku 2013 – 280), čo je cca 84 % z celkového počtu 376 kontrolovaných subjektov (aj v roku 2013 to bolo okolo 80 % z celkového počtu 387 kontrolovaných subjektov). Pri výkone hlavného dozoru Hlavným banským úradom a obvodnými banskými úradmi bolo v roku 2014 kontrolovaných celkom 376 subjektov, čo je viac o 32 subjektov, ako v roku 2013 (344 subjektov).

Počty kontrolovaných subjektov v členení podľa právnej formy a počtu zamestnancov sú uvedené v tabuľke č. 1 tabuľkovej prílohy tejto správy, z ktorej jednoznačne vyplýva, že dominantnou právnou formou sú spoločnosti s ručeným obmedzením (235 subjektov) a akciové spoločnosti (71 subjektov).

5. Zistenia dozorného orgánu v kontrolovaných subjektoch

V roku 2014 bolo v kontrolovaných subjektoch vykonaných v oblasti BOZP a BP celkom 896 inšpekčných výkonov, čo je o 397 výkonov menej, ako v roku 2013, kedy bolo vykonaných 1 293 výkonov. Na tomto poklese inšpekčných úkonov sa podieľali najmä previerky stavu BOZP, následné previerky a previerky podľa plánu práce na úseku trhového dohľadu. Hlavný banský úrad v súvislosti s poklesom inšpekčných výkonov uvádza, že v priebehu roka došlo k ďalšiemu znižovaniu stavov zamestnancov aj na pozíciách banských inšpektorov a boli z organizačných dôvodov dokonca zrušené miesta

vedúcich oddelení banskej bezpečnosti na dvoch obvodných bankských úradoch. Všetky tieto znižovania počtov zamestnancov súviseli so znižovaním rozpočtu bankských úradov.

Pri týchto kontrolách zistili bankší inšpektori 392 porušení predpisov, čo predstavuje len 68 % porušení zistených v roku 2013 (577). Medzi najčastejšie porušenia patrili nedostatky v oblasti riadenia BOZP (150 nedostatkov), vyhradených technických zariadení (73 nedostatkov) a organizácie práce (56 nedostatkov). Oproti predchádzajúcemu roku došlo hlavne k zníženiu počtu nedostatkov na ostatných strojoch a zariadeniach, VTZ a pri riadení a organizácie práce. Tento trend bol zaznamenaný aj v predchádzajúcom období. Aj z toho je teda možné nepriamo usudzovať o zlepšení stavu v oblasti BOZP a BP.

Celkove možno konštatovať, že organizácie pri činnostiach podliehajúcim výkonu hlavného dozoru sa stále úspešnejšie riadia požiadavkami všeobecných záväzných právnych predpisov, ktoré tieto činnosti upravujú. Porušenia týchto predpisov síce nie sú ojedinelé a sú spravidla priamo úmerné času a finančným prostriedkom venovaným na účely bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zo strany vedenia organizácií. Tak, ako je uvedené v kapitole 7, za sledované obdobie došlo v súvislosti so zníženým počtom zistených porušení predpisov aj k ďalšiemu poklesu celkovej úrazovosti.

Prehľad inšpekčných výkonov, porušení predpisov podľa objektov a podľa kódov štatistickej klasifikácie sú špecifikované v tabuľkách č. 2, 3 a 4 tabuľkovej prílohy tejto správy.

Medzi najzávažnejšie zistenia patrili zistenia pri vyšetrowaní závažných pracovných úrazov a havárií:

Obvodný bankší úrad (ďalej len „OBÚ“) v Bratislave vyšetrowal v roku 2014 haváriu, a to prieval zvodnených pieskov v podzemí na Bani Čáry. Pri opätovnom závale došlo k zavaleniu vetračky (zariadenie pre rozvod bankských vetrov), čím došlo k obmedzeniu vetracie bane.

Na OBÚ v Banskej Bystrici bol vyšetrowený závažný pracovný úraz s následkom odtrhnutia hornej končatiny, ktorý sa stal koncom roka 2013 v kameňolome na technologickej linke, pri prevádzke pásového dopravníka. Postihnutý vykonával zakázanú činnosť (čistenie) za chodu pásového dopravníka pri súčasnom nedodržaní požiadaviek niektorých predpisov na zaistenie BOZP a BP vzťahujúcich sa na prevádzku pásových dopravníkov zo strany organizácie (ochranný kryt nebol pevne uchytený). Tým sa prirodzene riziko pracovného úrazu zvýšilo. Pohonná stanica pásového dopravníka zachytila lopatu, ktorú držal postihnutý a vtiahla ju spolu s hornou končatinou, čím došlo k amputácii ruky.

Aj v pôsobnosti OBÚ v Košiciach bolo príčinou závažného pracovného úrazu vykonávanie zakázanej práce na pásovom dopravníku. Pri čistení vnútornej časti vratného bubna vynášacieho pásového dopravníka vidlicovým kľúčom, počas prevádzky pásového dopravníka, došlo k vtiahnutiu pravej ruky zamestnanca organizácie medzi dolný pás a vratný bubon pásového dopravníka, následkom čoho došlo k poraneniu palca pravej ruky a zlomenine oboch kostí pravého predlaktia.

Iný typ dopravníka, a to tzv. hrabľový dopravník, resp. jeho nedostatočné ochranné zariadenie, spolu s ľahkovážnym konaním zamestnanca, bolo príčinou vtiahnutia nohy pod lištu tohto dopravníka, pričom došlo k poraneniu chodidla, členka, predkolenia, kolena a stehrovej kosti pravej nohy v obvode pôsobnosti OBÚ v Prievidzi.

Medzi závažnejšie zistenia stále patrí to, že činnosti vykonávajú zamestnanci bez požadovanej odbornej spôsobilosti, a to najmä pri vypracovávaní dokumentácie súvisiacej s BČ či ČVBS, pri zabezpečovaní inšpekčnej služby, ako aj bez platných dokladov o odbornej spôsobilosti na činnosti na vyhradených technických zariadeniach. Taktiež aj skutočnosť, že na vykonávanie predpísaných funkcií, resp. činností organizácie neurčili zamestnanca vôbec – najčastejšie zamestnanca zodpovedného za montáž, prevádzku a údržbu elektrických zariadení. Z toho vyplýva, že ide zároveň aj o neodborné riadenie činností, ako nevykonávanie predpísaných prehliadok pracovísk a kontrol dodržiavania prevádzkovej dokumentácie, nedodržiavanie rozsahu a lehôt prehliadok elektrických zariadení a nezaznamenávanie výsledkov prehliadok predpísaným spôsobom. Sem patria aj nedostatky zisťované v systéme oboznamovaní a informovaní zamestnancov, ktoré sa ukazujú ako veľmi formálne a tak nespĺňa ani svoj účel, nie je tak ani prínosom pre bezpečné správanie sa zamestnancov na pracovisku a tak predstavuje zbytočne vynaložené náklady pre zamestnávateľov.

Nedostatkami boli opätovné zistenia, že organizácie predávajúce pyrotechnické výrobky predávajú v priestoroch obchodných reťazcov, ktoré slúžia ako únikové cesty. Dodržiavané obloženia predajných pultov (obchodných priestorov) sa podstatne zlepšilo po predchádzajúcich kontrolách, pretože vo viacerých prevádzkach a predajniach boli v minulosti zistené väčšie množstvá, ako 100 kg. Niektorí predajcovia mali kontrolované predajne preložené (s viac ako 100 kg pyrotechnických výrobkov) čo pri minuloročných kontrolách predaja pyrotechnických výrobkov nebolo zistené. Problémom sú predajné pulty, ktoré sú súčasťou predajni a majú označenie ako príručný sklad, a v ňom majú uložené ďalšie pyrotechnické výrobky, pritom ten pult sa nachádza v predajni.

Banské úrady nedisponujú štatistickými údajmi o rovnakom zaobchádzaní s mužmi a ženami na pracovisku. Pri inšpekčnej činnosti neboli zistené informácie o rôznom zaobchádzaní medzi mužmi a ženami na pracovisku. Navyše, v oblasti hlavného dozoru na podzemných pracoviskách trvalý výkon žien zákonom nie je povolený. Podmienky dodržiavania pracovných podmienok starších zamestnancov sú v súlade s § 6 ods. 1 písm. o) zákona č. 124/2006 Z. z. O prípadoch porušovania tohto ustanovenia nemajú banské úrady žiadne informácie.

Aj v uplynulom roku sa potvrdilo, že väčšina zistených nedostatkov v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky vyplýva z nedostatočnej praxe, ako aj odborného vzdelania zamestnancov, ktorí predmetnú činnosť vykonávajú. Toto tvrdenie je podložené vývojom príčin pracovných úrazov, kde jednoznačne prevažujú skupina 12. - *Nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon* (93 registrovaných pracovných úrazov – ďalej len „RPÚ“) a skupina 8. - *Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia* (75 RPÚ). Tieto dve príčiny tvoria v podstate až 76 % všetkých RPÚ. Ako tretia najčastejšia príčina sa vyskytuje „*Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu*“ (1. skupina), ktorá predstavuje ďalších 15 % pracovných úrazov.

Z pohľadu skupín zdrojov pracovných úrazov jednoznačne prevažuje skupina V. – *Materiál, bremená, predmety*. Druhým najčastejším zdrojom úrazov boli „*Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory, ako zdroje pádu osôb*“ (kategória IV). Ak zhrnieme všetky pracovné úrazy v týchto dvoch skupinách zdrojov pracovných úrazov zistíme, že tieto zdroje predstavujú takmer 85 % všetkých pracovných úrazov.

Podrobné údaje o pracovnej úrazovosti sú uvedené v tabuľkách č. 7 až 13.

6. Nápravné a sankčné opatrenia dozorného orgánu

Za účelom zabezpečenia nápravy - odstránenia zistených nedostatkov - banský inšpektor v súlade so zákonnými kompetenciami už počas inšpekčných prehliadok, prípadne vyšetrovania mimoriadnych udalostí vykonávajú príslušné zákonné opatrenia priamo na mieste v kontrolovaných subjektoch tým, že podľa § 42 ods. 2 písm. b) zákona č. 51/1988 Zb. vydajú záväzný príkaz na odstránenie zistených nedostatkov. O výsledku prehliadky musí banský inšpektor napísať zápisnicu, ktorú musí prerokovať so štatutárnym orgánom alebo so zodpovedným vedúcim zamestnancom. O výsledku prehliadky musí byť informovaný príslušný odborový orgán a príslušný zástupca zamestnancov pre bezpečnosť a zdravie pri práci.

V nevyhnutných prípadoch, pri ktorých došlo k zrejmemu a bezprostrednému ohrozeniu verejného záujmu, najmä bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti prevádzky a technických zariadení a ktoré nebolo možné ihneď na mieste odstrániť, bolo banskými inšpektormi priamo na mieste nariadené zastavenie prevádzky, alebo jej časti, prípadne konkrétnych technických zariadení, a to v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia nedostatkov. V osobitných prípadoch obvodné banské úrady na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky nariaďovali vykonanie nevyhnutných opatrení na odstraňovanie zistených nedostatkov vydaním rozhodnutia úradu. So zámerom predísť opakovaniu vzniku obdobných skutočností, banské úrady nariaďujú aj nevyhnutné technologické a bezpečnostné opatrenia so zámerom zaistenia zvýšenia bezpečnosti práce a minimalizovania ohrozenia života a zdravia pracovníkov pri závažných pracovných úrazoch, haváriách a mimoriadnych udalostiach. Následne boli vo viacerých prípadoch vykonané kontroly plnenia opatrení.

Prehľad rozhodnutí podľa druhu vo veci zákazu prevádzky strojných zariadení vydaných orgánmi štátnej banskej správy je uvedený v tabuľke č. 6 tabuľkovej prílohy tejto správy. Z prehľadu vyplýva, že počet rozhodnutí na tomto úseku poklesol v roku 2014 zo 14-tich na 7. Rozhodnutia o nariaďovaných opatreniach, resp. priamo o zákaze činnosti boli zamerané najmä do oblasti používania technológie a činností a pribudli aj zákazy prác bez oprávnenia, resp. kvalifikácie a zákaz prác vykonávaných v rozpore s predpismi.

Súčasťou nápravných opatrení boli aj sankčné opatrenia orgánov hlavného dozoru. V súvislosti s porušovaním predpisov o BOZP a BP pri vykonávaní činností podliehajúcich hlavnému dozoru orgánov štátnej banskej správy boli ukladané sankcie.

Jednotlivcom bolo uložených 37 blokových pokút (oproti 40 blokovým pokutám v predchádzajúcom roku) v celkovej výške 874 € (oproti 1 016 € v predchádzajúcom roku). V správnom konaní bolo ale jednotlivcom navrhnutých až 22 pokút (oproti 5-tim pokutám v predchádzajúcom roku), aj keď len v celkovej výške 434 € (oproti 783 €). Organizáciám bolo navrhnutých v správnom konaní 15 pokút v celkovej výške 30 650 € (oproti 25 pokutám vo výške 37 570 € v predchádzajúcom roku), čo predstavuje pokles cca o 19 % vo výške navrhnutých pokút. Aj keď došlo k miernemu zvýšeniu počtu navrhnutých pokút o 4, pokles celkovej výšky navrhnutých pokút je odrazom znižovania závažnosti zistených nedostatkov.

Prehľad o uložených pokutách s porovnaním s predchádzajúcimi rokmi je v tabuľke č. 5 prílohy tejto správy.

7. Stav a vývoj pracovných úrazov a chorôb z povolania

Vykonávanie činností v bezprostrednom styku s horninovým masívom v podzemí, ale aj na povrchu, je spojené s neodstrániteľným rizikom ohrozenia a poškodenia zdravia v dôsledku úrazov a chorôb z povolania. Takáto práca je totiž sústavne vykonávaná v prostredí neustáleho pôsobenia nepriaznivých vonkajších vplyvov, ako je prašnosť, hluk, vibrácie, vlhkosť, teplo, chlad a iné. V dôsledku pôsobenia vonkajších nepriaznivých vplyvov, ktoré nie je možné v súčasnej dobe spoľahlivo odstrániť, pretrváva zvýšené ohrozenie zdravia i života zamestnancov a tým aj k vyššiemu výskytu pracovných úrazov a chorôb z povolania. Na stav úrazovosti má nepriaznivý vplyv aj súčasný vývoj v spoločnosti, kedy sa povolania spojené s ťažobnou činnosťou stali neatraktívne. Stredné, ako aj vysoké školy, tak prestali vychovávať banských odborníkov, čo sa priamo prejavuje na znižovaní odbornej spôsobilosti zamestnancov a tým aj na zvyšovaní rizika ich ohrozenia v dôsledku pôsobenia vplyvov prostredia.

Vývoj pracovnej úrazovosti v hodnotenom období možno, v absolútnych číslach, ako aj závažnosti ich následkov, v porovnaní s predchádzajúcim obdobím považovať za zlepšený a aj celkový trend vo vývoji pracovnej úrazovosti je v posledných rokoch priaznivý. Je odrazom stavu odbornej spôsobilosti zamestnancov, rizika práce v podzemných prevádzkach uhoľných, ako aj neuholných baní (kde došlo v sledovanom období k prevažnému počtu registrovaných pracovných úrazov), ale aj odrazom vykonávanej prevencie, najmä inšpekčnej činnosti.

V absolútnych číslach totiž poklesla pracovná úrazovosť, keď v hodnotenom období bolo zaznamenaných 220 všetkých RPÚ, oproti predchádzajúcemu roku, keď bolo zaznamenaných celkovo 255 RPÚ. K týmto číslam je potrebné uviesť, že do roku 2013 bol v tabuľkách č. 12 a 13 uvádzaný počet ostatných RPÚ, t.j. bez smrteľných a závažných pracovných úrazov. Po zmene týchto tabuliek na celkový počet RPÚ čísla obsahujú aj smrteľné a závažné pracovné úrazy. Preto v roku 2013 tvorí celkový počet RPÚ údaj v tabuľkách 12 a 13 plus údaje v tabuľkách 7 a 8, resp. 9 a 10, t.j. $247 + 2 + 6$, t.j. 255 RPÚ.

Veľmi priaznivou skutočnosťou je, že v sledovanom období nedošlo k žiadnemu smrteľnému pracovnému úrazu. Taktiež bol zaznamenaný pokles počtu závažných pracovných úrazov (ďalej len „ZPÚ“), a to zo 6 na 3. Žiaľ, aj v sledovanom období a vlastne už dlhodobo sa nedarí vyhnúť úrazom pri dopravníkoch (skupina zdrojov – II.), ktoré spravidla končia fatálnymi následkami.

Pokiaľ ide o sledovanie úrazovosti podľa miesta vzniku RPÚ na povrchu a v podzemí, dá sa zaregistrovať podstatná zmena. Faktom je, že drvivá väčšina pracovných úrazov sa stane v podzemí, najmä na uhoľných baniach. V sledovanom období sa v podzemí stalo 178 RPÚ a na povrchu 42 RP. Rok predtým to bolo 195 RP v podzemí a 60 RPÚ na povrchu.

Z pohľadu hodnotenia vývoja úrazovosti v globále je teda možné konštatovať pokračovanie trendu postupného zlepšovania. Hodnotenie pracovnej úrazovosti v absolútnych číslach je síce tiež odrazom stavu v oblasti BOZP a BP, ale hodnovernejšie a objektívnejšie sú údaje o ukazovateli pracovnej úrazovosti, ktorá predstavuje počet pracovných úrazov na 100 zamestnancov.

V hodnotenom období podliehalo výkonu hlavného dozoru 12 031 zamestnancov. Z vyššie uvedeného počtu RPÚ, t.j. 220, potom vyplýva, že ukazovateľ pracovnej úrazovosti za rok 2013 je 1,83. To predstavuje ďalšie zlepšenie oproti predchádzajúcemu roku, kedy bol ukazovateľ pracovnej úrazovosti 2,23, t.j. zníženie o ďalších cca 18 %.

Tento trend je síce priaznivý, avšak v porovnaní s celorepublikovými hodnotami, ktoré v roku 2006 predstavovali hodnotu 0,68, je to stále až 2,7-násobne vyššia hodnota úrazovosti. Je to samozrejme ovplyvnené samotným charakterom vykonávanej činnosti, ale vždy bude snahou túto hodnotu znižovať.

Napriek celkom úspešnému znižovaniu počtu pracovných úrazov, hlavne na pracoviskách v podzemí, samozrejme netreba poľavovať v snahe zlepšovať stav na úseku BOZP a BP, a to najmä v oblasti zlepšovania pracovných podmienok. Práve pracovné podmienky a kvalita pracovného prostredia, ako takého, majú rozhodujúci vplyv na vývoj chorôb z povolania.

Z hlásení o chorobách z povolania, ktoré poskytuje Hlavnému banskému úradu Národný inšpektorát práce, vyplývajú nasledujúce skutočnosti pre sledované obdobie:

- na HBÚ bolo doručených 51 oznámení o nových chorobách z povolania,
- na povrchových pracoviskách boli zistené len 2 nové choroby z povolania a na pracoviskách v podzemí zvyšných 49,
- dve choroby z povolania boli zistené v organizáciách Lovinit, a.s., Lovinobaňa,
- 26 chorôb z povolania bolo zistených na Bani Dolina, 12 v organizácii HBP, a.s., 5 v organizácii Slovomag a.s. Lubeník, 4 v SMZ a.s. Jelšava a 2 na Bani Čáry, a.s. Čáry,
- najviac chorôb z povolania bolo z jednostranného zaťaženia – 27, potom z vibrácií – 19, z hluku – 3 a napokon zo zaprášenia pľúc – 2.

Jednoznačne najviac chorôb z povolania je stále spôsobovaných jednostranným zaťažením a potom vibráciami.

Zo štruktúry a počtov chorôb z povolania vyplýva, že hlavnou príčinou vzniku chorôb z povolania sú strojné zariadenia, ich konštrukcia, pohon, ergonómia a hmotnosť. Z toho jednoznačne vyplýva, že je nevyhnutné v prípadoch používania strojov a zariadení, ktoré sú príčinou vzniku týchto konkrétnych chorôb z povolania, aby organizácie prehodnotili, a to dôsledne, riziká a nebezpečenstvá a prijali odpovedajúce opatrenia na zníženie vplyvu pracovného prostredia a pracovných prostriedkov na zdravie zamestnancov.

8. Spolupráca dozorného orgánu

Spolupráca v oblasti BOZP sa realizovala s Odborovým zväzom pracovníkov baní, geológie a naftového priemyslu SR, Slovenskou banskou komorou, Slovenskou baníckou spoločnosťou, Slovenskou spoločnosťou pre vŕtacie a trhacie práce, Slovenským ústavom technickej normalizácie a niektorými SKTC. V oblasti výbušnín a vyšetrovania závažných pracovných úrazov banské úrady spolupracujú s krajskými a okresnými riaditeľstvami Policajného zboru SR a s Kriminalistickým a expertíznym ústavom a v oblasti predaja pyrotechnických výrobkov aj so Slovenskou obchodnou inšpekciou. So Slovenskou obchodnou

inšpekciou spolupracuje Hlavný banský úrad aj na úseku chemických látok a zástupca Hlavného banského úradu je členom poradnej komisie vo vzťahu k uplatňovaniu nariadenia REACH na Slovensku. V rámci konzultácií a prípravy vysokoškolsky vzdelaných odborníkov v oblasti baniectva pokračovala spolupráca s fakultou BERG a Strojníckou fakultou Technickej univerzity v Košiciach.

Už tradične existuje dobrá spolupráca s Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky ako aj Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v rôznych oblastiach, okrem iného najmä v legislatívnej oblasti pri príprave návrhov predpisov súvisiacich s výkonom hlavného dozoru.

Banské úrady spolupracujú aj s Národným inšpektorátom práce, ako aj jednotlivými krajskými inšpektorátmi práce (napr. pri určovaní hranice dozoru nad BOZP). Výsledkom tejto vzájomnej spolupráce bola príprava a podpísanie Dohody o spolupráci medzi Hlavným banským úradom a Národným inšpektorátom práce 25. 01. 2013.

V súlade so zákonom č. 261/2002 Z. z. boli vykonávané koordinované kontroly na úseku prevencie závažných priemyselných havárií v podnikoch, na ktoré sa vzťahuje tento zákon v súčinnosti so Slovenskou inšpekciou životného prostredia Slovenskej republiky. So Slovenskou inšpekciou životného prostredia SR a Inšpektorátmi životného prostredia spolupracovali obvodné banské úrady pri inšpekciách podľa chemického zákona.

Veľmi dobrá spolupráca bola so Slovenskou bankou komorou, Slovenskou baníckou spoločnosťou, Slovenským zväzom výrobcov kameniva ako aj so Slovenskou spoločnosťou pre trhacie a vrtacie práce v Banskej Bystrici pri výučbe v strelmajstrovských kurzoch (lektorská činnosť) a s ďalšími organizáciami pri vykonávaní lektorskej a prednáškovej činnosti zameranej na odbornú prípravu odborne spôsobilých zamestnancov organizácií.

Ďalej, obvodné banské úrady spolupracovali s úradmi životného prostredia v obvo-
de svojej pôsobnosti pri povoľovaniach banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom v príslušných okresoch, či krajoch pri riešení problémov súvisiacich s ochranou prírody a krajiny pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom.

Vzhľadom k účinnosti zákona č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa nadviazala spolupráca s Národnou agentúrou pre sieťové a elektronické služby v oblasti zabezpečovania funkčnosti tzv. jednotných kontaktných miest, ktoré boli alokované na obvodných úradoch všeobecnej štátnej správy.

Zástupca Hlavného banského úradu je zastupujúcim členom stálej pracovnej skupiny pre bezpečnosť práce v baniach v rámci Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci Európskej Komisie. Stála pracovná skupina sa zaoberá otázkami týkajúcimi sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v baniach. Okrem iného vypracováva pripomienky ku Komisiou navrhnutej legislatíve, ktorá môže mať významný dopad na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci v baniach a inom ťažobnom priemysle. Vytvorenie stálej pracovnej skupiny si vyžiadalo výnimočné postavenie baní z pohľadu špecifických pracovných podmienok, rizík, častej zmeny pracovných podmienok, nebezpečenstva výbuchov, výskytu výbušných plynov, požiarov a pod.

Zástupca Hlavného banského úradu je taktiež členom poradného výboru ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky pre otázky v oblasti BOZP, tzv. Ko-

ordinačného výboru pre BOZP. Podpredseda vlády a minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zriadil v roku 2010 svoj poradný orgán, tzv. Kolégium podpredsedu vlády pre otázky súvisiace s prácou, ochranou práce a bezpečnosťou pri práci, ktorého členom je aj zástupca Hlavného banského úradu.

Z uvedeného prehľadu je teda vidieť, že spolupráca banských úradov s ostatnými orgánmi štátnej a verejnej správy, ako aj ďalšími inštitúciami bola veľmi rozsiala a aj v hodnotenom období bola na vysokej profesionálnej úrovni.

9. Hodnotenie stavu ochrany práce v roku 2014 v SR a opatrenia dozorného orgánu na zlepšenie stavu

Poznatky získaných inšpekčnou činnosťou za sledované obdobie potvrdzujú, že situácia sa mení k lepšiemu len veľmi pomaly, aj keď štatistika o úrazovosti je celkom optimistická. Poznatky ale aj naďalej poukazujú na skutočnosť, že starostlivosť o BOZP ešte stále nie je v popredí záujmu značného počtu preverovaných subjektov, ale situácia sa začína meniť k lepšiemu. Úroveň pracovných podmienok a starostlivosť o BOZP a BP stále odzrkadľujú ekonomické možnosti zamestnávateľov, pretože zamestnávatelia odôvodňujú neplnenie niektorých úloh v oblasti ochrany práce predovšetkým zlým ekonomickým stavom organizácie. Tento neuspokojivý stav je však aj dôsledkom nedostatočného právneho vedomia zamestnancov, ako aj zamestnávateľov samotných, ktorí dávajú väčší dôraz na odstraňovanie nedostatkov zistených orgánmi hlavného dozoru, ako na vlastnú prevenciu.

Z poznatkov získaných pri vykonávaní hlavného dozoru vyplýva, že starostlivosť o BOZP je zo strany zamestnávateľov často minimálna a zväčša formálna. Neplatí to ale pre veľké organizácie a veľké organizácie so zahraničným kapitálom, kde je starostlivosť o BOZP a BP už samozrejmosťou. V niektorých prípadoch prevláda nezáujem zamestnávateľov o zabezpečovanie uspokojivých pracovných podmienok a uprednostňovanie hospodárskych a obchodných záujmov. Aj toto platí to predovšetkým v prípade malých zamestnávateľov a u samostatne podnikajúcich fyzických osôb. Vyskytujú sa nebezpečné pracovné postupy, zlá organizácia práce, nebezpečné zariadenia a rizikové práce, pri ktorých sa častejšie vyskytujú prípady ohrozenia, či priamo poškodenia zdravia.

Výsledkom takého prístupu je chýbajúci systémový prístup k problematike BOZP. Nízka pozornosť sa venuje posudzovaniu rizík, spolupráca vedúcich zamestnancov a zamestnancov je často neuspokojivá a formálna, kvalita oboznamovania zamestnancov s problematikou BOZP je nedostatočná a zbytočne zaťažuje zamestnávateľov aj zamestnancov, pretože sa u nich míňa účinkom. Pritom mnohé opatrenia na úseku BOZP a BP, hlavne organizačné, sa dajú realizovať bez akýchkoľvek, resp. minimálnych finančných nákladov.

Je potrebné poukázať, že stále vo viacerých prípadoch organizácie vykonávajúce BČ a ČVBS majú problémy s výrobou pre nezabezpečený odbyt. Znížila sa ťažba pre nedostatočný odbyt produkcie, tým je tvorba zisku nižšia a použité prostriedky na BOZP sú tiež nižšie. Citeľné sa táto situácia prejavila po spomalení výstavby cestnej siete, ako aj stavebnej výroby obecné. V snahe znižovať náklady na výstavbu ciest sa používajú do cestných telies náhradné materiály napríklad z úpravy terénov okolo diaľnic, ktorých kvalitatívne parametre v mnohých prípadoch zaostávajú za parametrami ťaženého certifikovaného kameniva a predpísaných materiálov.

Ďalším problémom sú stále citeľnejšie chýbajúci kvalifikovaní zamestnanci. Pri dnešnom rozvoji prác najmä v podzemí (výstavba tunelov, ťažba podzemným spôsobom,

odliv odborníkov a skúsených zamestnancov do zahraničia a pod.) takíto zamestnanci chýbajú. Stredné a vysoké školstvo nemá podporu od takýchto zamestnávateľov a neprodukuje kvalifikovaných perspektívnych zamestnancov. Na pozície sú prijímaní zamestnanci bez akýchkoľvek odborných znalostí a najmä bez praxe a skúseností v náročnom banskom prostredí a potom nastávajú mimoriadne situácie. Odborníci tak aj naďalej pri BČ a ČVBS chýbajú a jediné, čím sa táto situácia rieši, je vydávanie výnimiek nielen z požiadavky na stupeň vzdelania, ale aj z príslušného smeru, a čo je najhoršie, v mnohých prípadoch aj z odbornej praxe.

Pre zlepšenie stavu v oblasti BOZP a BP je v nasledujúcom období potrebné naďalej pokračovať v nastúpenom trende, ktorým sa doposiaľ realizovali uznesenia vlády Slovenskej republiky na úseku BOZP a ktoré boli rozpracované na podmienky výkonu hlavného dozoru.

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady, ako orgány štátnej banskej správy vykonávajúce hlavný dozor podľa § 39 ods. 1 písm. a) a písm. b) zákona č. 51/1988 Zb., pre zlepšenie stavu v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky v oblasti svojej pôsobnosti budú aj naďalej zameriavať výkon dozornej činnosti najmä na:

- a) vyžadovanie dokonalej znalosti všetkých predpisov, technologických a pracovných postupov zamestnancami, ktoré sa vzťahujú na vykonávané činnosti a pri zistení neznalosti právnych predpisov pristupovať aj k odnímaniu osvedčení, alebo oprávnení u zamestnancov a organizácií;
- b) dodržiavanie predpisov pri pásovej doprave a doprave lanom;
- c) vyžadovanie zvýšenej kontroly orgánmi odborného dozoru a najmä odborné a personálne posilnenie týchto orgánov v dozorovaných organizáciách (tzv. kontrolné orgány organizácie);
- d) venovanie zvýšenej pozornosti malým a stredne veľkým podnikom vo všetkých oblastiach BOZP a BP;
- e) zabezpečenie pravidelnosti a odbornej úrovne opakovaných školení pri zohľadnení konkrétnych podmienok jednotlivých pracovísk;
- f) rozšírenie poradenskej činnosti pri prehliadkach, ako preventívneho opatrenia;
- g) dôslednejšie využívanie sankčných opatrení pri opakovanom, prípadne častom porušovaní technologickej disciplíny a predpisov upravujúcich BOZP a BP.

Zásadným spôsobom do plnenia týchto úloh však zasahujú finančné, materiálne a personálne možnosti Hlavného bankého úradu a obvodných banských úradov, ktoré boli ešte v rámci znižovania verejných výdavkov v roku 2010 krátené paušálne o 10 %, a ku kráteniu ktorých dochádza v medzročnom meradle naďalej, čo pri takomto vývoji môže mať negatívny dopad na plnenie stanovených úloh. Veď aj v priebehu sledovaného obdobia, ako už bolo uvedené v kapitole 5., došlo k znižovaniu stavu zamestnancov z dôvodu krátenia finančných prostriedkov na banských úradoch. Dôsledkom toho bolo aj ďalšie znižovanie stavu banských inšpektorov, pričom zo 7 prepustených zamestnancov sa znižovanie dotklo i vedúcich oddelení banskej bezpečnosti na dvoch obvodných banských úradoch, hoci faktom je, že z iného dôvodu ako toho, že sa jednalo o vedúcich oddelení banskej bezpečnosti a ich nahradenie nebude jednoduchou úlohou do budúcnosti.

Ak opomenieme opatrenia vyplývajúce zo Stratégie BOZP, za účelom zlepšenia stavu BOZP a BP, a to najmä za účelom bezodkladného odstránenia zistených nedostatkov,

boli obvodnými bankskými inšpektormi vydávané záväzné príkazy na odstránenie zistených nedostatkov a obvodnými bankskými úradmi boli vydávané rozhodnutia o nariadení nevyhnutných opatrení na zaistenie BOZP a BP. V závažných prípadoch boli ukladané sankcie zamestnancom v blokovom konaní a rozhodnutím v správnom konaní tak zamestnancom, ako aj organizáciám. Boli tiež častejšie vykonávané následné neohlásené kontroly.

Napriek zisteným nedostatkom a vyššie uvedeným konštatovaniám o celkove zhoršenej hospodárskej a finančnej situácii možno v dozorovaných organizáciách pozorovať, že stav v oblasti BOZP a BP sa postupne zlepšuje.

Ako sa ukázalo, z reálnych možností, ktoré mali k dispozícii bankské úrady, sa najviac osvedčilo vykonávanie preventívnej činnosti, a to vykonávanie kontrol a prehliadok v dozorovaných organizáciách. Ako sa však súčasne ukazuje, zásadnou úlohou do budúcnosti bude prehlbovanie odbornej úrovne bankských inšpektorov a zabezpečenie ich primeraného ohodnotenia, ako aj technického vybavenia.

V Banskej Štiavnici: 25. 03. 2015

JUDr. Ing. Peter Kúkelčík

predseda úradu

Prílohy:

Textová príloha

Tabuľková príloha - Tabuľky č. 1 - 13

TEXTOVÁ PRÍLOHA

10. Činnosť dozorného orgánu

10.1 Personálne údaje

Výkon hlavného dozoru v oblasti bezpečnosti práce a tým vlastne aj dosiahnuté výsledky v hodnotenom období, zabezpečovali banské úrady opäť s nižším stavom bankských inšpektorov na oddeleniach banskej bezpečnosti, ako v predchádzajúcom období, pričom tento stav sa v priebehu roka menil. Ku konca hodnoteného obdobia bolo na oddeleniach banskej bezpečnosti už len 16 bankských inšpektorov (v predchádzajúcom roku 19) z celkového počtu 46 bankských inšpektorov, vrátane predsedov úradov.

Z toho okrem vedúcich oddelení bezpečnosti (po jednom na HBÚ, OBÚ v Bratislave a OBÚ v Spišskej Novej Vsi, t.j. 3 bankí inšpektori) ku koncu sledovaného obdobia zostal len na Hlavnom banskom úrade jeden ústredný banký inšpektor, nakoľko druhý ústredný banký inšpektor dal výpoveď bez uvedenia dôvodu a 13 obvodných bankských inšpektorov na piatich obvodných bankských úradoch. V čase prijatia Koncepcie BOZP, t.j. v roku 2008 bolo na oddeleniach banskej bezpečnosti všetkých bankských úradoch spolu 21 bankských inšpektorov z celkového počtu 58 inšpektorov. Ako už bolo spomínané, tieto zmeny boli vykonané tlakom na znižovanie verejných výdavkov a to i pre oblasť personalistiky, kde celkovo od roka 2008 došlo k zníženiu stavov z 82 zamestnancov na 61 ku koncu roka 2014.

Uvedená tendencia je v rozpore s úlohou B.1. programu realizácie Stratégie BOZP, podľa ktorej je úlohou „Zabezpečiť zodpovedajúce finančné, personálne zdroje a podmienky na efektívny výkon inšpekcie práce a orgánov dozoru nad BOZP vo všetkých oblastiach v ich vecnej, na vzdelávanie a primerané finančné ohodnotenie zamestnancov týchto orgánov tak, aby bolo možné vymáhať právo a zabezpečovať preventívnu činnosť podľa odporúčaní SLIC a zásad MOP.“.

Ak si tento stav premietneme do dlhodobo pretrvávajúcej situácie s takmer 3-násobne vyšším ukazovateľom úrazovosti oproti celoštátnemu priemeru, tak túto situáciu v personálnom a materiálnom zabezpečení musí Hlavný banký úrad aj naďalej považovať za nežiaducu a v rozpore so zásadami v prijímaných vládnych dokumentoch a tento trend je potrebné riešiť a zmeniť.

10.2 Výkony v štátnej banskej správe

Ako už bolo uvedené v kapitole 5., v hodnotenom období bolo v kontrolovaných subjektoch vykonaných v oblasti BOZP a BP celkom 896 inšpekčných výkonov, čo je o 397 výkonov menej, ako v predchádzajúcom roku, kedy bolo vykonaných 1 293 výkonov. Pokles inšpekčných výkonov ide jednoznačne na vrub neustálemu poklesu počtu bankských inšpektorov na oddeleniach banskej bezpečnosti, čo odzrkadľuje najmä pokles počtu previerok stavu BOZP a BP.

Okrem sledovaných inšpekčných výkonov uvedených v tabuľke č. 2 však inšpektori bankých úradov vykonávajú mnoho ďalších správnych úkonov, ktoré s inšpekčnými výkonmi súvisia. Tieto boli donedávna aj sledované v tejto tabuľke, ale už nie sú. Ide najmä o overovanie odbornej spôsobilosti osôb, zamestnancov a organizácií a vydávanie príslušných dokladov. O tejto činnosti je podaná krátka informácia v kapitole 10.8.

10.3 Poradenská činnosť

V rámci bezplatnej poradenskej činnosti v sledovanom období poskytli orgány štátnej banskej správy približne rovnaký počet poradenstiev, ako predchádzajúcom roku, t.j. 181 (predtým 186 poradenstiev). Prehľad je uvedený v tabuľke č. 2 tabuľkovej prílohy správy. Poradenstvo bolo najčastejšie poskytované v oblasti bansko-bezpečnostných predpisov, technických zariadení, ako aj v rámci projektovej prípravy a ďalej v oblasti evidencie a registrácie pracovných úrazov. Veľký podiel poradenstiev pripadol na poradenstvo v oblasti vyhradených technických zariadení a vybraných bankých zariadení, pretože od 01. 06. 2014 sa v týchto oblastiach zásadným spôsobom zmenila právna úprava. V prípade týchto štatistických údajov ide o vyslovene riadne zaevidovanú poradenskú činnosť, pričom poradenská činnosť sa poskytuje prakticky pri každej vykonanej inšpekcii.

10.4 Poskytovanie informácií

Informácie orgánmi štátnej banskej správy boli poskytované v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o slobode informácií), pričom sú spravidla klasifikované ako žiadosť o poskytnutie poradenskej činnosti.

10.5 Sťažnosti a podnety

Na Hlavnom bankom úrade a na obvodných bankých úradoch SR boli v hodnotenom období prijatých 24 podnetov, resp. upozornenia na porušenie predpisov na úseku BOZP a BP. V predchádzajúcom období to boli len 2 podnety. Niekoľko podnetov bolo pôvodne označených ako sťažnosť, ale na základe ich posúdenia neboli klasifikované ako sťažnosť a boli vybavené ako podnet na vykonanie kontroly. Na základe dvoch podnetov boli dokonca uložené aj pokuty v správnom konaní.

10.6 Príprava predpisov a technická normalizácia

V oblasti legislatívy sa bankí inšpektori Hlavného bankého úradu a obvodných bankých úradov aktívne zúčastňovali na tvorbe a príprave novely zákona č. 51/1988 Zb., ktoré boli pripravované v súvislosti s prípravou nového zákona o výbušninách, výbušných predmetoch a munícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Nový zákon o výbušninách, výbušných predmetoch a munícii, ako aj novela zákona č. 51/1988 Zb. bola napokon v roku 2014 aj prijatá a zákon č. 58/2014 Z. z. bol zverejnený v zbierke zákonov. Taktiež sa významnou mierou podieľali na príprave jeho vykonávacích predpisoch.

V oblasti technickej normalizácie Hlavný banký úrad spolupracuje so Slovenským ústavom technickej normalizácie (SÚTN, v súčasnosti ako organizačná zložka Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, odbor technickej normalizácie) pri preberaní technických noriem z európskych noriem podľa požiadaviek SÚTN. Najväčšie zastúpenie

posudzovaných noriem majú normy z oblasti elektrických inštalácií, vyhradených technických zariadení a výbušnín.

10.7 Zahraničná spolupráca

Nadalej pokračuje spolupráca nadviazaná hlavne v informačnej oblasti s Technickou univerzitou - Vysokou školou baníckou v Ostrave. Prehlbujú sa vzťahy s orgánmi a zástupcami štátnej banskej správy Českej, Poľskej a Maďarskej republiky. Tieto vzťahy sa realizujú na základe vzájomných výmenných stretnutí, seminárov, konferencií a sympózií.

Zástupca HBÚ je členom stálej pracovnej skupiny pre bezpečnosť práce v baniach v rámci Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci Európskej Komisie. Stála pracovná skupina sa zaoberá otázkami týkajúcimi sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v baniach. Okrem iného vypracováva pripomienky ku Komisiou navrhnutou legislatívou, ktorá môže mať významný dopad na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci v baniach a inom ťažobnom priemysle. Vytvorenie stálej pracovnej skupiny si vyžiadalo výnimočné postavenie baní z pohľadu špecifických pracovných podmienok, rizík, častej zmeny pracovných podmienok, nebezpečenstva výbuchov, zaplynovania, požiarov a pod.

V mesiaci jún 2014 sa zástupcovia HBÚ zúčastnili VI. ročníka konferencie IQ MINING v ČR, v októbri 2014 potom stretnutia predstaviteľov štátnych banských správ EÚ v Dubline.

Zástupcovia banských úradov sa v máji 2014 zúčastnili na 26. medzinárodnej konferencii, ktorá sa konala v Starej Lesnej pod názvom - Medzinárodná odborná konferencia na tému trhacie a vŕtacie práce pod záštitou Slovenskej banskej spoločnosti pre trhacie a vŕtacie práce v Banskej Bystrici.

10.8 Vydávanie oprávnení, osvedčení a preukazov

Obvodné banské úrady overili odbornú spôsobilosť a vydali na základe úspešne vykonanej skúšky 217 osvedčení o odbornej spôsobilosti na účely vykonávania určených funkcií podľa vyhlášky MH SR č. 208/1993 Z. z. o požiadavkách na kvalifikáciu a o overovaní odbornej spôsobilosti pracovníkov pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom (vedúci bane, vedúci lomu, vedúci pracovník, projektant, bezpečnostný technik a vedúci likvidácie havárie). V predchádzajúcom období to bolo 162 osvedčení.

Ďalej obvodné banské úrady na základe úspešného overenia odbornej spôsobilosti vydali (poznámka: v zátvorkách sú uvedené údaje za predchádzajúce obdobie):

- 34 oprávnení na činnosti na vyhradených elektrických zariadeniach (82),
- 8 osvedčení revíznych technikov vyhradených technických zariadení (33),
- 65 oprávnení strelmajstra (58).

V oblasti výbušnín, výbušných predmetov a munície Hlavný banský úrad v hodnotenom období overil odbornú spôsobilosť fyzických osôb a vydal o tom doklad (oprávnenie, resp. predĺženie platnosti oprávnenia):

- 28 odpaľovačov ohňostrojov (18),

-
- 5 technickí vedúci odstrelov (2),
 - 5 pyrotechnikov (-).

V tejto oblasti vydal Hlavný banský úrad 10 rozhodnutí o uznaní odbornej kvalifikácie vydané v štáte, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

Celkom Hlavný banský úrad vydal v hodnotenom období 45 rozhodnutí o uznaní dokladov o odbornej spôsobilosti podľa zákona č. 293/2007 Z. z. o uznávaní odborných kvalifikácií v znení neskorších.